

Agricultural Policies in OECD Countries: Monitoring and Evaluation 2007

Summary in Hungarian

Mezőgazdasági politika az OECD-országokban: Vizsgálat és értékelés, 2007

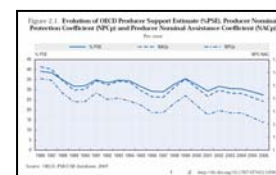
Összefoglalás magyarul

- A *Mezőgazdasági politika az OECD-országokban* c. kiadvány naprakész értékelést tartalmaz az OECD-térségben alkalmazott mezőgazdasági támogatásokról, valamint elemzi az egyes országok agrárpolitikáját.
- A beszámoló rávilágít arra, hogy annak ellenére, hogy az OECD-térségben az 1980-as évekhez képest csökkent a mezőgazdaságnak nyújtott állami támogatás mértéke, az továbbra is jelentős marad, jóllehet, nagyon nagy eltérések tapasztalhatók az egyes országok között.
- A beszámoló vizsgálja az agrárpolitika néhány közelmúltbéli jelentős fejleményét is, így többek között a közös európai mezőgazdasági politika (CAP), a japán és a koreai mezőgazdasági politika változásait, valamint az Egyesült Államok és Svájc agrárpolitikájának várható jövőbeli alakulását is.

2006 folyamán a mezőgazdasági politika alakulását a mezőgazdasági termékek jellemzően magasabb világpiacon árá és az USA dollár folytatódó gyengülése határozta meg. Belföldi vonatkozásban a reform az egységes támogatási rendszer keretében további támogatás-szétválasztást eredményezett az Európai Unióban. A közelmúltban Korea és Japán is politikai reformintézkedésekről döntött, míg az Egyesült Államok új agrárrendtartás előterjesztésére készül, mely a jelenlegi agrártörvényt (az ún. Farm Billt) váltaná fel. Számos ország dolgoz ki politikát a bioüzemanyag-előállítás ösztönzésére. A dohai fejlesztési program (Doha Development Agenda, DDA) témájában folytatott tárgyalások során a széles körű véleménycserék ellenére sem született ez idáig megállapodás, melynek eredményeképpen nagyjából változatlan maradt a multilaterális kereskedelem politikai helyzete.

A gazdaságok bruttó bevételeihez viszonyítva, a támogatás becsült szintje (PSE %, azaz becsült termelői támogatás százaléka) az OECD-térségben az 1986–88-ban mért átlagos 38%-ról 2004–2006-ra 29%-ra csökkent. 2006-ban a PSE 27%-ot tett ki, mely két százalékpontos csökkenést jelent 2005-höz képest. Az OECD egészét tekintve azonban az 1990-es évek vége óta nem sokat változott a termelői támogatás szintje. A legutóbbi időszakban előrelépés volt tapasztalható a termelői támogatás nyújtásának módjában – észrevehető elmozdulás következett be a meghatározott árucikkek termeléséhez kötődő intézkedésekben. A termeléshez kapcsolódó intézkedések azonban a mérhető csökkenés ellenére továbbra is döntő szerepet töltenek be a termelők támogatásában az országok többségében. Hasonlóan csak korlátozott előrelépés történt a világosan meghatározott célkitűzésekre és kedvezményekre irányuló politikák vonatkozásában is. Jobban célzott politikák kialakításával megfelelőbben teljesülhetnek a belföldi célkitűzések, javulna a hatékonyság és az átláthatóság.

[2.1 grafikon: Az OECD becsült termelői támogatásának \(PSE %\), névleges védelmi együtthatójának \(NPCp\) és névleges támogatási együtthatójának \(NACp\) alakulása](#)



Az OECD mezőgazdaságát a kismértékű csökkenés ellenére is a magas támogatottság jellemzi

Az OECD-térségben a termelőknek nyújtott támogatás becsült értéke 2006-ban 268 milliárd USA dollár, illetve 214 milliárd euró volt, mely a gazdaságok bevételeinek 27%-át tette ki. Az 1986–88 közötti időszakhoz képest 2004 és 2006 között csökkent a támogatás aránya a gazdaságok bevételeihez viszonyítva. A mezőgazdaságnak nyújtott általános szolgáltatásokra, így a kutatásra, az infrastruktúrára, a vizsgálatra, a marketingre és a reklámra adott támogatásokkal egyetemben az agrárszektorban nyújtott teljes támogatás (TSE %; a becsült összes támogatás százaléka) a 2004 és 2006 közötti időszakban az OECD GDP-jének 1,1%-át tette ki, mely kevesebb, mint fele az 1986 és 1988 közötti időszakban mért átlagos 2,5%-nak.

Nagy különbségek figyelhetők meg az egyes országok között a támogatások szintjében

A támogatás mértéke az 1986–88 közötti időszakhoz képest csökkent, azonban továbbra is jelentősek az eltérések a támogatás szintjében az egyes országok között. A termelőknek nyújtott támogatás a 2004 és 2006 közötti időszakban a gazdaságok bevételeinek 1%-át tette ki Új-Zélandon, és 5%-át Ausztráliában. Ez az arány 14%-ot tett ki az Egyesült Államokban és Mexikóban, 22%-ot Kanadában és 24%-ot Törökországban. Az Európai Unióban a támogatás szintje elérte a 34%-ot, ami 5 százalékponttal meghaladta az OECD-átlagot. A támogatás Japánban a gazdaságok bevételeinek 55%-át tette ki, míg Izlandon, Norvégiában, Koreában és Svájcban több mint 60%-át.

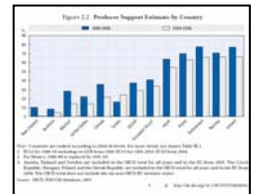
A támogatási szint csökkentése továbbra is egyenlőtlenül alakul az egyes országok között

Az 1986–88-as időszak óta a gazdaságok bevételeinek százalékában mért termelői támogatás a legnagyobb mértékben Kanadában, Mexikóban (1991–93 óta) és Új-Zélandon csökkent. A magas támogatást nyújtó országok közül a legnagyobb csökkenésre Izlandon, Svájcban és Japánban került sor. A GDP százalékában kifejezett összes mezőgazdasági támogatás is csökkent az összes OECD-országban, míg a törökországi teljes támogatás magas aránya a mezőgazdasági szektor nagy méretéről és a gazdaság viszonylag alacsony GDP-értékéről árulkodik.

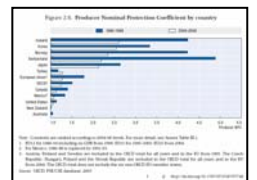
Nagyobb előrehaladás történt a termelői támogatásnyújtás módzatainak átalakítása terén

A termelést és a kereskedelmet leginkább torzító – a termelési mennyiséghez vagy a változó ráfordításokhoz kapcsolódó – támogatási formák részesedése az 1986–88 közötti időszakban mért 86%-ról 2004–2006-ban 64%-ra esett vissza az OECD-térségben. A termeléshez kapcsolódó támogatás csökkenése (ideérve a jórészt határvédelmi intézkedéseket tükröző piaci ártámogatást is) a termelői és a referencia árak közötti különbség csökkenésében is megmutatkozik (a termelőkre vonatkozó a névleges védelmi együttható (NPC) alapján mérve). Az 1986–88 közötti időszakban az OECD-térség termelői árai 51%-kal voltak magasabbak a határáraknál, a 2004–2006 közötti időszakra a különbség azonban a felére, 25%-ra csökkent. A különbség a legnagyobb mértékben Svájcban, Norvégiában és Izlandon csökkent, de a termelői árak ezekben az országokban még mindig több mint kétszeresei a határáraknak, csakúgy, mint Japánban és Koreában. A támogatás leginkább torzító formáinak csökkentése a kurrens vagy nem kurrens területen, a jószágszámon, az árbevételről illetve a jövedelemen alapuló kifizetések növekedésével járt együtt. A legutóbbi években megnőtt a termeléshez nem kötött kifizetések jelentősége. A kifizetésekhez egyre növekvő mértékben kapcsolódik a határokon átvitelő szabályozási feltételeknek, különösen a környezetvédelmi követelményeknek történő megfelelés.

2.2 ábra: Becsült termelői támogatás országonként



2.6 ábra: Névleges termelői védelmi együttható országonként



A támogatás legnagyobb része még mindig meghatározott árucikkekre fordítódik, de egyre nő a termelőknek nagyobb rugalmasságot biztosító politika jelentősége

A termelői támogatási egyenérték (PSE) legfontosabb összetevői az egy adott árucikkre irányuló transzferek (SCT) maradtak; az összes termelői támogatásban elfoglalt részesedésük az 1986–88-as időszakban mért 88%-ról a 2004–2006-os időszakban 64%-ra esett vissza. Az egy adott árucikkre irányuló transzferek csökkentése egyenlőtlen képet mutat az árucikkek között. Míg az SCT-nek a tej, tojás, gabonafélék és olajos magvak értékesítéséből származó termelői bevételekben elfoglalt részesedése több mint felével esett vissza, más hagyományosan magas védettséget élvező szektorokban, mint a rizstermelés vagy a cukor-előállítás esetén, csak kis visszaesés volt tapasztalható (továbbra is ezekre az árucikkekre jellemző a legnagyobb SCT és NPC hányad). Az évek során a támogatás átalakult egy adott árucikk előállításához kevésbé kapcsolódó (és ezért az SCT-be nem tartozó) állami kifizetéssé oly módon, hogy egy termékcsoport (vagy az összes árucikk) jogosulttá vált a támogatásra, vagy úgy, hogy nem írtak elő kötelező termelést a támogatásra való jogosultság eléréséhez.

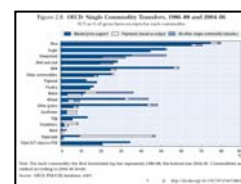
2005 és 2006 során számos fontos politikai változás valósult meg...

Az Európai Unióban tovább folytatódott a 2003. évi közös agrárpolitikai reform megvalósítása az egységes támogatási rendszer 2005-ben történő bevezetésével, valamint a reformnak a cukorszektorra történő 2006. évi kiterjesztésével. Új vidékfejlesztési szabályozást fogadtak el a 2007 és 2013 közötti időszakra, melynek keretében az EU országok kidolgozták saját megvalósítási programjaikat. Izland a termelési mennyiségen alapuló tejtámogatásról fokozatosan áttér az állatlétszám-alapú támogatásra (2005–2012). Japán új alapprogramot dolgozott ki az élelmiszerek, a mezőgazdaság és a vidék vonatkozásában. A program egyik eleme a termelőknek a termelési döntésekben nagyobb rugalmasságot biztosító új közvetlen kifizetések 2007-től kezdődő bevezetése. Korea a gyakorlatban is megkezdte rizspolitikájának felülvizsgálatát, amely magában foglalja a kormányfelvásárlások megszüntetését és a közvetlen kifizetések bevezetését. Svájc fokozatosan megszünteti a tejtermelési kvótarendszert.

... és újabb változásokra is van kilátás

Az Egyesült Államok a 2002 és 2007 közötti időszakra szóló agrártörvény (Farm Bill) utolsó évében jár, és folyamatban van az új agrártörvény előterjesztése. Svájc 2007 és 2011 közötti időszakra javasolt új agrárpolitikája (AP 2011) további eltávolodást irányoz elő az árucikkekre nyújtott ártámogatásoktól.

2.8 ábra: OECD: Adott árucikkre irányuló transzferek árucikkekként



*Folytatódtak a többoldalú
mezőgazdasági tárgyalások,
de azok sikeres befejezése továbbra
is bizonytalan*

A Világkereskedelmi szervezet (WTO) védnöksége alatt tovább folytatódtak a dohai fejlesztési program (Doha Development Agenda, DDA) kerekasztal-tárgyalásai. Végleges döntés nem született, ugyanakkor megélénkültek a kétoldalú és a regionális kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalások. A többoldalú kereskedelmi tárgyalásokon elért előrelépés további ösztönzést jelentene az újabb agrárpolitikai reformok számára.

© OECD 2007

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop/

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

